

Flamingo's krijgen een kans op Bonaire

Door Dr. J. H. Westermann en Ko Zweeres

Al wordt Bonaire dan, met Aruba en Curaçao, tot de Grote Antillen gerekend, het is nergens meer dan 10 km breed en in totaal 35 km lang. Dit laatste is ongeveer anderhalf maal Texel, maar de totale oppervlakte zal ongeveer gelijk zijn aan die van ons vogeleiland. De vergelijking met Texel is met opzet gekozen, omdat ook Bonaire vermaard is als vogeleiland. Doch is het op Texel niet slechts de rijkdom aan individuen, doch vooral ook aan soorten, die we er kunnen aantreffen, Bonaire is vooral vermaard om één enkele vogelsoort: de rode of Westindische flamingo.

Deze vermaardheid is zo groot, dat de flamingo's van Bonaire zelfs een toeristische trekpleister vormen. Hetgeen indertijd voor het bestuurscollege van het eiland aanleiding was advies te vragen voor de instandhouding van de broedkolonie, toen deze na enige jaren van ongewone droogte duidelijke tekenen van achteruitgang vertoonde. Wat er weer toe leidde dat Drs. J. Rooth van augustus 1959 tot augustus 1960 met zijn vrouw op Bonaire verbleef om er de flamingo's te bestuderen. De resultaten van hun werk zijn in 1965 gepubliceerd als Rivon Verhandeling nr. 1, door de Natuurwetenschappelijke studiekering voor Suriname en de Nederlandse Antillen, onder de titel: *The Flamingos on Bonaire*. Een uiterst boeiende en knappe studie, waarin vooral aandacht wordt geschonken aan het karakter van de broedplaatsen, aan het dieet en de voortplanting van deze merkwaardige en grillige vogels. Het is verheugend aan het slot van dit boek te lezen, dat er misschien zelfs sprake is van een geringe vooruitgang van de aantallen op Bonaire broedende vogels gedurende de laatste 5-10 jaar. Wel achtte Rooth een aantal maatregelen nodig, om rust in de broedkolonie van het Pekelmeer te verzekeren.

Gezien het door zijn toeristische attractie economische belang van de broedkolonie voor het eiland, mocht zeker worden verwacht, dat de adviezen van Rooth tot verdere beschermingsmaatregelen zouden leiden. Maar toerisme alleen is niet voldoende voor versterking van de economie van Bonaire. En bij de plannen voor verbetering van de werkgelegenheid

kwam vooral naar voren de mogelijkheid van vestiging van een modern zoutwinningsbedrijf door de Antilles International Salt Company (AISC), een dochtermaatschappij van de International Salt Company (ISC), gevestigd in de Ver. Staten. Een project, dat nu juist gericht was op winning van zeezout in het gebied van het Pekelmeer, de belangrijkste broedplaats voor de flamingo's van Bonaire.

Als zo vaak, zowel in Nederland als elders, een ernstig conflict tussen zeer zwaar wegende economische belangen en, minder algemeen erkend maar toch stellig niet minder zwaar wegende belangen van de vogelbescherming. Waarbij ook weer in dit geval een reeds zeer schaars geworden vogelsoort het slachtoffer dreigde te worden van die nu eenmaal zwaar tellende economische belangen.

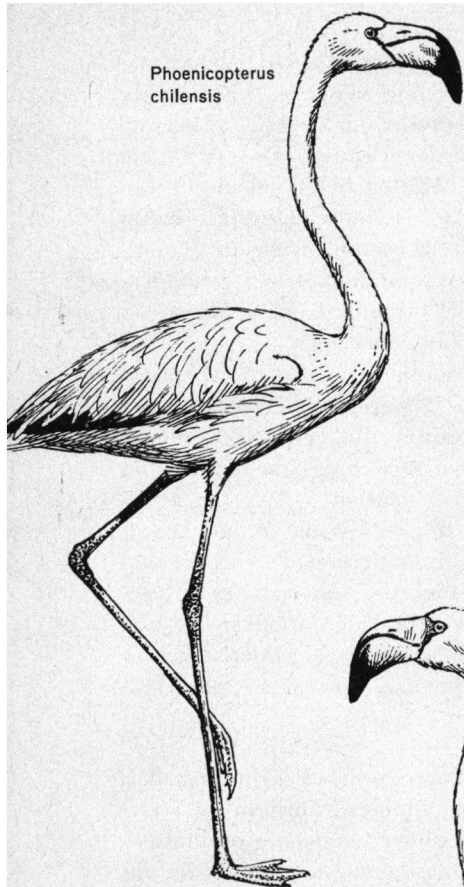
Het is daarom bijzonder verheugend, dat langdurig en intensief overleg, tot op het hoogste regeringsniveau, heeft geleid tot een compromis, dat voor het voortbestaan van de broedkolonie van flamingo's op Bonaire redelijke kansen lijkt te bieden. Verblijdend is vooral ook, dat de Nederlandse regering de drie leden van de „flamingobeschermingscommissie” (de heren Drs. J. Rooth, Prof. Dr. K. H. Vooüs en Dr. J. H. Westermann) financieel in staat heeft gesteld in mei 1966 naar Pennsylvania te reizen, teneinde daar te overleggen met vertegenwoordigers van de ontwerpers van

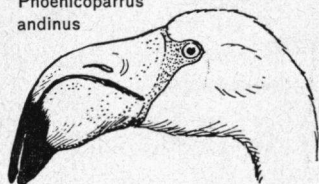
Phoenicopterus r. ruber

Phoenicopterus r. roseus

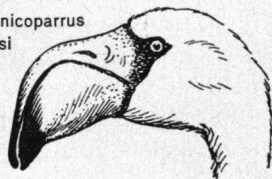
Phoenicopterus
chilensis

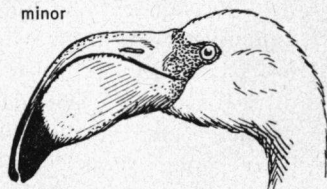
Phoenicoparrus
andinus

Phoenicoparrus
jamesi

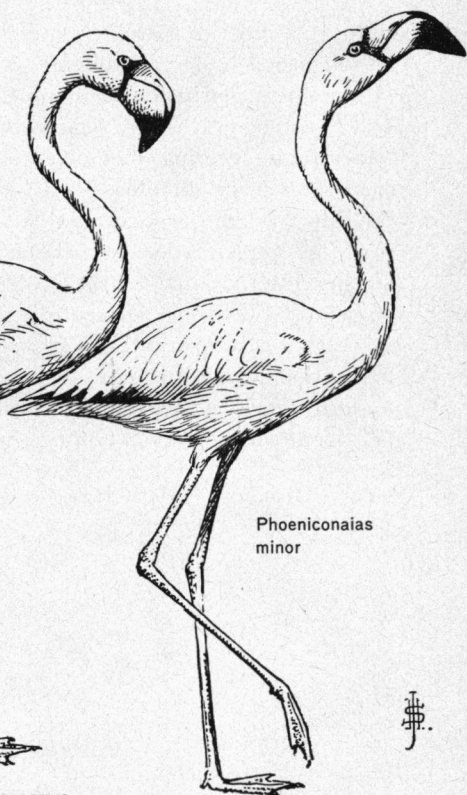
Phoeniconaias
minor

Phoenicoparrus
andinus

Phoenicoparrus
jamesi

Phoeniconaias
minor

het zoutwinningsproject, welke mogelijkheden er waren voor behoud van de flamingobroedplaats op Bonaire. Aan dit overleg werd ook deelgenomen door Alexander Sprunt IV, van de National Audubon Society, de belangrijke vogel- en natuurbeschermingsorganisatie der Ver. Staten.

Het meest verblijdend is uiteraard, dat dit overleg heeft geleid tot een voor alle partijen aanvaardbaar compromis. In het zoutwinningsproject zal een gebied worden omdijkt, dat het bestaande broedareaal van de flamingo's omvat en dit gebied zal in de natuurlijke toestand worden gehouden. De uitvoering der werken zal bovendien zoveel mogelijk worden afgestemd op het broeden der flamingo's, om verstoring te voorkomen.

Ook op kosten van de Nederlandse regering zijn de heren Rooth en Sprunt onmiddellijk na het overleg doorgereisd naar Bonaire, om ter plaatse met de mensen die met de uitvoering van het project zijn belast, de grenzen van het reservaat (van ongeveer 55 ha) vast te stellen en afstemming van de werkzaamheden op de flamingo-behoeften te regelen.

Inmiddels heeft de AISC nog toegezegd, dat zij zich ook na voltooiing van het project actief zal blijven interesseren voor de flamingo's. Merkwaardigerwijs zijn in 1966 de flamingo's al in augustus (onverwacht vroeg) begonnen met broeden, wat voor de Stichting voor Internationale Natuurbescherming (Van Tienhoven Stichting) aanleiding was gelden beschikbaar te stellen voor bewaking van de broedkolonie, terwijl ook de AISC alle medewerking heeft toegezegd.

Natuurlijk moet de toekomst leren, of de flamingo's in het Pekelmeer zullen blijven broeden. Het herhaalde broeden van flamingo's juist in de zoutwinningsgebieden in de Camargue wettigt in dit verband enig optimisme. Zeer verheugend is de daadwerkelijke belangstelling en steun, die de Nederlandse regering, met name ook de vice-minister president Mr. B. W. Biesheuvel, voor dit alles heeft betoond. Ook de volksvertegenwoordigers Jhr. Mr. M. van der Goes van Naters en Prof. Dr. J. W. van Hulst hebben krachtige gepleit voor de belangen van de flamingo's van Bonaire. De Antilles International Salt Co. bleek tenslotte bereid tot extra investering en het offer van een iets geringere productie. Alles bijeen werd, via een omvangrijke briefwisseling en vele besprekingen, waarbij nationale en internationale natuur- en vogelbeschermingsorganisaties waren betrokken, tenslotte een aanvaardbaar compromis bereikt, dat de verwachting wettigt dat Bonaire de naam „Flamingo-eiland” terecht kan blijven voeren.

• Dr. J. Westermann, Albert Perkstraat 71, Hilversum